

علی اکبر ثقفی؛ تهیه‌کننده فیلم «روسی» در گفت‌وگو با «صبا»:

تنوع کار در سینما وجود ندارد

دلرام صادقی

گفت‌وگو

«روسی» آخرین ساخته امیرحسین ثقفی است. در خلاصه این فیلم آمده است: یک داستان عاشقانه که به تراژدی ختم می‌شود. در این فیلم بازیگرانی چون امیر آقایی، طناز طباطبایی، صابر ابر، میلاد کی‌مرام و سپیده گلچین ایفای نقش کرده‌اند. تهیه‌کنندگی «روسی» را علی اکبر ثقفی بر عهده دارد. او که پیشینه طولانی در تهیه‌کنندگی دارد در گفت‌وگو با «صبا» از «روسی» و دغدغه‌های تولید فیلم در ایران گفت که در ادامه می‌خوانید.

کند، در آن دوره سینما کمی شکوفا شده بود. زمانی که به سی سال پیش رجوع می‌کنیم شلغد هستیم که فیلم‌های خوب‌تری ساخته شده‌اند. در دوران جوانی ما سینما تنوع بصری و فیلم‌ها به لحاظ موضوعی ارزشی تر بودند.

یکی از موضوعات روز سینما، ورود پول‌های مشکوک است که این روزها در بین اهالی سینما بحث‌برانگیز شده است. از نظر شما که سال‌هاست فیلم تهیه می‌کنید و با این فضا آشنا هستید آیا

مادر سینما مافیاداریم و این پول‌های مشکوک وجود دارند؟ در همه حوزه‌ها پول‌های مشکوک وجود دارند. بدیهی است که در سینما هم ممکن است ورود پیدا کرده باشد که البته از قدیم تیز این موضوع مطرح بوده است ولی این که چوب‌پیر داریم و همه رایتیم درست نیست و تا ثابت نشود نمی‌توان به کسی اتهام زد. سال گذشته خبری منتشر شد که شما در حال بازتویسی یک فیلمنامه یا تام «کوچه ژاپنی‌ها» بوده‌اید؛ اکنون این فیلم در چه مرحله‌ای قرار دارد.

فیلم «کوچه ژاپنی‌ها» به کارگردانی امیرحسین ثقفی است. من تهیه‌کنندگی این فیلم را بر عهده دارم و هم‌اکنون مرحله پیش تولید و بازتویسی فیلم در حال اتمام است.

پس امسال این فیلم در جشنواره فجر نمایش داده می‌شود و شما در جشنواره حضور دارید؟ بله، آن شاء الله.

مردم دوست ندارند در مسیری متفاوت بروند و بیشتر آن‌ها تمایل به تغییر ذائقه ندارند. مگر مردم چقدر کتاب می‌خوانند؟ چرا مخاطب کتاب کم است؟ مگر چند نفر از این جماعت سینما و آثار داستانی‌سکی را می‌خوانند؟ پر فروش‌ترین فیلم‌های اخیر چقدر وام‌دار ادبیات هستند؟ از نظر من برخی فیلم‌ها حشو هستند اما می‌فروشند. رسالت فیلمساز باید این باشد که اگر جاده‌ای در مسیرشان است گودال را نشان دهد تا دره دره نرفتند. حدود دو دهه پیش فیلم‌ها درجه‌بندی می‌شدند یعنی ارزش فیلم‌ها «الف»، «ب» و «ج» بود. اکنون صد فیلم پشت دراکران است که اگر تا آخر سال اکران نشود برای سال دیگر انباشته می‌شوند. شاید از صد فیلمی که در سال اکران می‌شود فقط بیست فیلم بتوانند به پول خودشان برسند اما بیشتر فیلم‌ها مورد زیان قرار می‌گیرند.

تصمیم به اکران فیلم «روسی» در سایر کشورها دارید؟

بله. کشور چین فیلم ما را خریداری کرده است. اکران در کشورهای دیگر بسیار متفاوت‌تر از ایران است؛ برای مثال دو هفته فیلم را اکران می‌کنند و پولی را به تهیه‌کننده می‌دهند و هر چقدر که فیلم در آن جاسست کند و یا بفروشد برای اوست. در اکران‌های ایران چهار یا پنج فیلم کم‌دی یا هم‌اگران می‌شوند و فیلم‌های دیگر سالن ندارند. برای مثال فیلمی مانند «شیبی که ماه کامل شد» ۱۷۰ سالن می‌گیرد و فیلمی که در کنار آن اکران شده شاید بیست سالن را هم بگیرد؛ البته مشکلی نیست که «شیبی که ماه کامل شد» سالن زیاد دارد زیرا مردم از آن و یا فیلم‌های کم‌دی استقبال می‌کنند و یا برخی فیلم‌های پر فروش در حالی که هنوز فیلم آماده نشده ۱۵۰ سالن می‌گیرند و اکران می‌شوند. مشکل این جاسست است که اگر در کنار این فیلم‌ها چهار فیلم اجتماعی و کودک اکران شود، نمی‌تواند سالن بگیرد. در عید فطر امسال پنج فیلم اکران شد و فیلم «دختر شیطان» هم در کنار آن‌ها اکران شد. این فیلم نتوانست سالن زیادی بگیرد و بقیه سالن‌ها کوچک و چهل نفره بودند. برای فروش بهتر یک فیلم، باید دو میلیارد هزینه تبلیغات کرد. بخش خصوصی مهجور است. در بخش خصوصی تهیه‌کنندگانی داریم که بیکار شدند؛ من تهیه‌کننده‌های را می‌شناسم که ۱۰ سال است فیلمی را تهیه کرده است. خیلی از بخش‌های سینمایی تعطیل شده‌اند. به قول تیمایوشیچ «خشک شد کشتزار من، کنار کشت همسایه». زمانی بنیاد قارایی تصمیم گرفت فیلم‌ها را هدایت و حمایت

اکران‌های توری و عید فطر (از سینمای ارزشی حمایتی نمی‌شود. سینما داران دوست دارند صدلی‌های سینما را پر کنند. زمانی که با بیشتر مدیران سینمایی صحبت می‌کنیم اتفاق نظر دارند که فیلم‌های کم‌دی و پر فروش فیلم‌های خوبی هستند. ای کاش مسئولان سینما یک بر نامه مدون و حمایتی از فیلم‌هایی که امکان تبلیغات میلیاردی ندارند، ایجاد می‌کردند و یا حداقل امتیازی برای این گونه فیلم‌ها در زمان اکران در نظر می‌گرفتند. من تعجب می‌کنم که از صد فیلم اکران شده، تنها بیست فیلم به سود می‌رسند و دیگران متضرر می‌شوند. بیشتر مردم تا قبل از ساعت ۱۷ به سینما نمی‌روند در شرایطی که بر نامه ریزی اکران بیشتر به ساتس‌های صبح اختصاص دارد، مگر این که سازمان‌های دولتی حمایت کرده و پلیت‌ها را پیش خرید کنند.

زمانی که برای تولید یک فیلم سه میلیارد تومان هزینه می‌شود باید آن فیلم فروشی سه برابر داشته باشد تا سرمایه اولیه بازگردد. هزینه تبلیغات میدانی آن قدر زیاد است که جذب مخاطب از این طریق مقرون به صرفه نیست. «تو خود حدیث مفصل یحوان از این مجمل».

از زمانی که «روسی» اکران شد تا مدت کوتاهی در تلویزیون تبلیغات نداشت، این موضوع ضرب‌بانی به اکران و فروش فیلم وارد نکرد؟

تیزر «روسی» کد گرفته بود و نامه مدیر کل به مدت ۱۲ روز در هزارتوی بوروکراسی اداری مانده بود و یا توجه به این که این نامه مصادف با ایام محرم ارسال شده بود، به دلیل تعطیلات ایام عاشورا و تا سه‌ماهه مقرر شد که تیزر از روز جمعه ۲۲ شهریور از تلویزیون پخش شود.

از نظر شما چه عواملی باعث شدند در طی این سال‌های مخاطبان از سینما دور شوند؟

فیلم‌های تکراری و کمبود تنوع بصری در سینما تنوع کار در سینما وجود ندارد و چند سالی است که باب شده بیشتر سازندگان، فیلم‌های کم‌دی می‌سازند چون سینماگر دغدغه دارد صدلی‌اش پر شود و اگر فیلم ارزشی باشد یا صدلی خلی مواجه می‌شود و بعد از یک هفته فیلم را از پرده سینما می‌دارند. در این سال‌ها شاهد هستیم که سینما داران از فیلم‌های دفاع مقدس خوب استقبال نمی‌کنند تا آن فیلم‌ها استمرار داشته باشند و مخاطب خودشان را جذب کنند. در سینما باید چندین بخش برای اکران مانند بخش‌های کم‌دی، خانواده، کودک و توجوان، ارزشی، فرهنگی و هنری وجود داشته باشد.

شاید یکی از دلایلی که باعث ریزش مخاطبان سینما شده است مشکلات اقتصادی است که در کشور وجود دارد و ترجیح مردم بر این است که اگر هم به سینما می‌روند فیلم‌های کم‌دی را تماشا کنند.

فیلم‌هایی که در این فصل اکران شدند با توجه به این که تعطیلات تابستانی بود و انتظار فروش خوبی از فیلم‌ها می‌رفت، تسبب به فصل‌های دیگر گیشه موقتی داشتند، شما از اکران فیلم «روسی» در این زمان راضی هستید؟

بخشی از اکران فیلم در دست سازمان فیلم و مانیست. زمانی که در شورای اکران قرار دادی بسته می‌شود ممکن است فیلمی دو هفته و فیلم دیگر ۱۰ هفته اکران شود. مانی توایم زمان اکران فیلم را مشخص کنیم مگر در موارد استثنایی مانند روزهای عید که باز هم فیلم‌هایی که از بخش دولتی و یا کم‌دی باشند، پرگزیده می‌شوند. بعید می‌دانم فیلمی در بخش خصوصی اکران خوبی بگیرد. شما فکر کنید برای تیزر شش یا هفت فیلم اکران شد که چهار فیلم کم‌دی بودند؛ فیلم «غلامرضا تختی» را در کنار فیلم‌های کم‌دی اکران کردند که یا شکست مواجه شد. برای مثال اگر سرگروهی، فیلمی را برای سه هفته در حال اکران داشته باشد و یا من قرار داد ببندد و فیلم قبلی‌اش به جای سه هفته، پنج هفته اکران شود و طول بکشد، این موضوع باعث می‌شود که فیلم من یا روزهای محرم مصادف شود. اگر در این شرایط از اکران صرف‌نظر کنیم کمیسیون اکران، فیلم ما را جریه می‌کند و تا شش ماه اجازه اکران آن را نداریم که البته اگر این کار را نکنند، بی‌نظمی ایجاد می‌شود. فیلم‌هایی که در ماه مبارک رمضان اکران کردند هر یک ماه از یک هفته حساب کردند و فیلم «روسی» چون با روزهای محرم مصادف شد گفتند از ۲۳ شهریور، اکران فیلم را در نظر می‌گیرند. تنها راهی که برای اکران «روسی» داشتیم، پخش در این زمان بود.

چرا پذیرفتید «روسی» در ایام ماه محرم اکران شود؟

در شرایطی که یک انتخاب بیشتر وجود ندارد مگر می‌شود تصمیم دیگری گرفت. مکاتیم اکران دست تهیه‌کننده نیست به استثنای فیلم‌های کم‌دی که سینما دار استقبال می‌کنند (مانند

بخش خصوصی مهجور است